

Säästvast lambist saab ohtlik jääde

Inimeste teadlikkus säästupirnide keskkonnaohtlikkusest on madal.

Vaid 23% Eesti elanikest on teadlikud säästupirnide ja 50% päevavalgus- ehk luminofoorlampide keskkonnaohtlikkusest. Seda näitas lambijäätmete kogumise ja ümbertöötamisega tegeleva Ekogaisma SIA Eesti filiaali tellitud uuring.

Paljudel inimestel puudub uuringu andmeil harjumus taolistest jäätmetest ettenähtud korras vabaneda. Lisaks arvas 19% küsitletutest ekslikult, et ka hõõglambid on keskkonnaohtlikud.

TNS Emori läbiviidud uuringust selgus, et 60% Eesti peredest kasutab säästupirne või päevavalguslampe. Mida suurem on leibkond, seda tõenäolisemalt neid kasutatakse. Elanikelt küsiti ka, kas nad teavad, kuhu lambipirnid pärast kasutamist viia tuleb. 57% vastanutest teadis, kus asub neile lähim ohtlike jäätmete kogumispunkt. TNS Emori tehtud uuringus osales 500 Eesti elanikku vanuses 15–74 aastat.

KESKKONNALE OHTLIK ELAVHÕBE

Päevavalguslambid, sealhulgas erikujulised ja kompaktsed päevavalgus-, säästuning muud lahenduslambid on keskkonnale ohtlikud neis sisalduva elavhõbeda tõttu. Kasutatud lambid saadetakse töötlemiseks Lähti, kuna Eestis selline võimalus puudub. 2-aastase tegutsemisaja jooksul on sinna läkitatud juba 137 tonni lambijäätmepid. Ümbertöötamisel eraldatud klaas, metall ja elavhõbe võetakse taaskasutusse. Ettevõtte emafirma Ekogaisma SIA on suurim lambijäätmepid koguv ning töötlev ettevõtte Lätis. Firma omanikud on rahvusvahelised elektroofonika- ja energeetikafir-

mad Philips, Osram, General Electric ja BLV.

Vastavalt jäätmeseadusele peab tootja (toote valmistaja või turustaja) tagama tema valmistatud, edasimüüdüd või sisseveetud probleemtootest tekkivate jäätmete kokkukogumise ning nende taaskasutamise või kõrvaldamise. Tarbijal on õigus kasutatud lampe tasuta tagasi anda, sest kulud kannab tootja. Ekogaisma SIA Eesti filiaal on tootjavastutusorganisatsioon, millega liitumisel annavad ettevõtted oma kohustused vastavalt EL-i jäätmedirektiivile ja Eesti õigusaktidest tulenevatele nõuetele üle Ekogaismale.

OLMEJÄÄTMETEST ERALDI

Kasutatud keskkonnaohtlikud lambid tuleb koguda olmejäätmetest eraldi. Ekogaisma SIA Eesti filiaal võtab erinevate jäätmekogumisfirmade kaudu ohtlikke jäätmeid vastu üle Eesti 143 ohtlike jäätmete kogumispunktis. Viimaste täpsem nimekiri on näha ka Ekogaisma kodulehel www.ekogaisma.ee.

AIVO LOKK,
Ekogaisma SIA Eesti
filiaali juhataja

